

Sosyal Güvenlik ve İş Mevzuatı Sirküler No: 14

İstanbul, 13 Mart 2024

**Konu: İş kazası, meslek hastalığı ile hastalık durumlarında
üçüncü kişilerin sorumluluğunda değişiklik**

SGK tarafından yayımlanan 4/3/2024 tarih ve 91199358 sayılı Genel Yazı ile 5510 sayılı Kanunun "İş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık bakımından işverenin ve üçüncü kişilerin sorumluluğu" başlıklı 21 inci maddesinin beşinci fıkrasında değişikliğe gidilmiştir. Söz konusu değişiklik Anayasa Mahkemesinin 30.11.2022 tarihli ve E. 2022/73, K. 2022/149, (16.02.2023, 32106 s. R.G.) Sayılı Kararına istinaden gerçekleşmiştir.

5510 sayılı Kanunun "İş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık bakımından işverenin ve üçüncü kişilerin sorumluluğu" başlıklı 21 inci maddesinin;

Beşinci fıkrası "İş kazası, meslek hastalığı ve hastalık; kamu görevlileri, er ve erbaşlar ile kamu idareleri tarafından görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak yaptıkları fiiller sonucu meydana gelmiş ise, bu fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkumiyet kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerine yapılan ödemeler veya bağlanan gelirler için kurumuna veya ilgililere rücu edilmez. Ayrıca, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, bu Kanun uyarınca hak sahiplerine bağlanacak gelir ve verilecek ödenekler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine veya iş kazası sonucu ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine, Kurumca rücu edilmez." Şeklinde dir.

Özetle;

5510 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin dördüncü fıkrası kusurlu üçüncü kişi sıfatına haiz kişilerin rücu sorumluluğunu, beşinci fıkrası da üçüncü kişi olarak rücu işlemi yapılabilecek kişilere istisna hükmünü düzenlemektedir.

Beşinci fıkranın son cümlesi hükmü incelendiğinde ise; iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, hak sahiplerine bağlanacak gelir ve verilecek ödenekler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine rücu yoluna gidilemeyeceği gibi her bir sigortalı için bağlanan gelirler nedeniyle kendi hak sahiplerine rücu yoluna gidilemeyeceği açıkça belirtilmiştir. Ancak, her iki tarafın da sigortalı olduğu ve hayatını kaybettiği olaylarda her birinin diğerine göre üçüncü kişi sayılması nedeniyle rücuca gidilip gidilmeyeceği konusunda tereddütler oluşmuştur.

Kuzey YMM ve Bağımsız
Denetim A.Ş.
Maslak Mahallesi
Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak Plaza
No: 27 Kat: 1-5 Sarıyer
İstanbul - Turkey
Tel: +90 (212) 315 30 00
Fax: +90 (212) 234 10 67
www.vergidegundem.com
www.ey.com

Bu dokümanda yer alan açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

Mevcut uygulamada;18.03.2021 tarihli Başkanlık Oluru ile, 5510 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin beşinci fıkrasının son cümlesiyle ilgili olarak, her iki tarafı Kurumumuz sigortalısı olan ve kusur tespiti yapılan trafik iş kazalarında, işverenleri aynı veya farklı olan birden fazla kusurlu sigortalının aynı olay ile iş kazasına maruz kalarak hayatlarını kaybetmeleri durumunda, her bir sigortalı yönünden üçüncü kişi konumunda olan diğer sigortalının hak sahiplerine bağlanan gelirler için sigortalının hak sahiplerine rücu edilmesi yönünde değerlendirme yapılması talimatlandırılmış idi.

Başkanlık Makamının son 22.12.2023 tarihli oluruyla; 18.03.2021 tarihli Olur iptal edilerek, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölüm sebebiyle hak sahiplerine bağlanacak gelir ve verilecek ödenekler için; iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan kendi hak sahiplerine (üçüncü kişi durumunda olan) veya aynı iş kazası sonucu ölen birden fazla sigortalının bulunması halinde ise iş kazasının meydana gelmesinde kusuru bulunan diğer sigortalının (üçüncü kişi konumunda olan) hak sahiplerine 5510 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin beşinci fıkrası gereğince rücu işlemi yapılmaması talimatlandırılmıştır.

Başkanlık Makamının 18.03.2021 tarihli Oluru ile 22.12.2023 tarihli Oluru arasında düzenlenen müfettiş raporlarına ilişkin olarak, hak sahiplerine 5510 sayılı Kanunun 21 inci maddesi beşinci fıkrası gereğince rücu işlemi yapılmamasının yerinde olacağı ayrıca belirtilmiştir.

Söz konusu Genelge Yazı sirkülerimiz ekinde dikkatinize sunulmaktadır.

Saygılarımızla.
Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.
Erkan Baykuş

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.